

**Bruksela, 16 marca 2026 r.
(OR. fr)**

7312/26

**JUR 205
COUR 1
INST 95
COUR**

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Projekt zmian do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości

Delegacje otrzymują w załączeniu pismo Koena Lenaerts, prezesa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, z dnia 12 marca 2026 r. skierowane do Marileny Raouny, przewodniczącej Rady Unii Europejskiej. Pismo zawiera projekt zmian do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości.

TRYBUNAŁ
SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

Luksemburg, dnia 12 marca 2026 r.

Prezes

*Pani Marilena Raouna
Sekretarz Stanu
do Spraw Europejskich
Przewodnicząca Rady Unii
Europejskiej
Rue de la Loi, 175
B-1048 Bruksela*

Szanowna Pani Przewodnicząca,

powołując się na art. 253 akapit szósty Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 106a Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, mam zaszczyt przedstawić Radzie do zatwierdzenia załączony do niniejszego pisma projekt zmian do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości.

Zamysłem tego projektu jest, po pierwsze, wyjaśnienie zakresu przewidzianego w art. 38 § 4 regulaminu postępowania odstępstwa, tak aby rozwiązać wszelkie wątpliwości co do przyznanej państwom członkowskim możliwości używania ich języka urzędowego w ramach postępowań przed Trybunałem, a także uproszczenie lub zniesienie niektórych przewidzianych w innych przepisach tego regulaminu formalności, które nie wydają się niezbędne, niemniej mają wpływ na czas trwania postępowań przed Trybunałem.

Po drugie, projekt odzwierciedla doświadczenie nabyte w związku z następującym co trzy lata częściowym odnowieniem składu Trybunału, które charakteryzuje jednoczesne odejście z urzędu kilku sędziów i konieczność zakończenia z wyprzedzeniem przed ich odejściem wielu spraw, a tym samym ma na celu zapewnienie sprawniejszego zarządzania rozpoznawaniem spraw poprzez wprowadzenie między innymi rozwiązania, zgodnie z którym przewodniczący składu orzekającego zaświadcza swoim podpisem rzeczywisty udział danego sędziego w naradzie, w sytuacji gdy ogłoszenie orzeczenia ma miejsce już po odejściu tego sędziego z Trybunału.

Tekst projektu został załączony we wszystkich językach urzędowych i został opatrzony uzasadnieniem, na które chciałbym zwrócić Pani uwagę.

Z wyrazami szacunku

Koen Lenaerts

PROJEKT ZMIAN DO REGULAMINU POSTĘPOWANIA PRZED TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI

Uzasadnienie

Niniejszemu projektowi zmian do regulaminu postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości, opartemu na art. 253 akapit szósty Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, przyświeca potrójny cel.

W pierwszej kolejności zamysłem niniejszego projektu jest wyjaśnienie zakresu przewidzianego w art. 38 § 4 regulaminu postępowania odstępstwa odnoszącego się do przyznanej państwom członkowskim możliwości używania ich języka urzędowego w razie udziału w niektórych postępowaniach. Proponowana zmiana tego artykułu zakłada rozszerzenie takiej możliwości ponad trzy przypadki przewidziane obecnie w owym przepisie, a mianowicie na wszystkie sprawy, w których państwa członkowskie uczestniczą, oraz w odniesieniu do wszelkich wniosków przez nie składanych, wnoszonych przez nie skarg lub odwołań, niezależnie od ich podstawy prawnej. Zmiana ta powinna znaleźć odpowiednio zastosowanie do art. 38 § 5 dotyczącego uprawnienia państw będących stronami porozumienia EOG, innych niż państwa członkowskie, oraz Urzędu Nadzoru EFTA, do używania, w razie udziału w postępowaniach przed Trybunałem, jednego z języków urzędowych wymienionych w art. 36 regulaminu postępowania.

W drugiej kolejności niniejszy projekt ma na celu ograniczenie, skrócenie, uproszczenie i zniesienie pewnych formalności przewidzianych w regulaminie postępowania, czy to ze względu na ich zbyteczny charakter, czy to ze względu na czas wymagany do zadośćuczynienia tym formalnościom, a tym samym – ich wpływ na czas trwania postępowania w sprawie. Wymienić tu można w szczególności obowiązek sporządzenia protokołu posiedzenia wyznaczonego w celu przedstawienia opinii lub ogłoszenia wyroku, w sytuacji gdy takie posiedzenia są obecnie transmitowane na żywo i pozostają dostępne na stronie internetowej Trybunału, czy też konieczność wydania postanowienia w przypadkach takich, jak otwarcie ustnego etapu postępowania lub zachowanie poufności informacji lub materiałów w ramach postępowania odwoławczego, w sytuacji gdy taka poufność została już zastrzeżona wobec strony lub stron w postępowaniu w pierwszej instancji w odniesieniu do tych samych danych.

Kierując się tymi względami, w niniejszym projekcie przewidziano propozycje zmian art. 83, 84 i 190 regulaminu postępowania w celu zawężenia obowiązku sporządzenia protokołu posiedzeń wyłącznie do rozpraw i zastrzeżenia konieczności wydania postanowienia jedynie w przypadkach, które w pełni to uzasadniają, takich jak otwarcie ustnego etapu postępowania na nowo lub rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku strony o zachowanie poufności nowych danych lub wobec innych stron postępowania.

W trzeciej kolejności projekt ma odzwierciedlać wnioski wyciągnięte z nabytego doświadczenia, w szczególności w związku następującym co trzy lata częściowym

odnowieniem składu Trybunału. Ze względu na przepis regulaminu postępowania, zgodnie z którym oryginał wyroku musi zostać podpisany przez wszystkich sędziów, którzy uczestniczyli w naradzie, jednoczesne odejście kilku członków stawia bowiem Trybunał przed koniecznością zakończenia narad w wielu sprawach z wyprzedzeniem względem daty owego odnowienia składu wystarczająco istotnym, by umożliwić przetłumaczenie wyroków w takich sprawach, a następnie ich podpisanie i ogłoszenie, zanim dojdzie do rzeczywistego odejścia sędziów, których mandat wygasa. Wymóg przewidziany w art. 88 § 2 regulaminu postępowania wiąże się zatem z tym, że przez szereg miesięcy prace Trybunału koncentrują się na sprawach, w których rozpoznaniu biorą udział sędziowie kończący mandat – ze szkodą dla innych spraw, których stan pozwala na wydanie rozstrzygnięcia – a następnie, w tygodniach poprzedzających odnowienie, obciążenie pracą skupia się na sędziach pozostających na stanowisku, jako że sędziowie, których mandat dobiega końca, nie będą już mieli w praktyce czasu na podpisanie oryginału wyroków w sprawach, w których rozpoznaniu brali udział.

Z tego powodu proponuje się, w trosce o zapewnienie prawidłowego przebiegu postępowań, zmianę przytoczonego przepisu – i w drodze analogii art. 200 odnoszącego się do opinii Trybunału – tak aby umożliwić sędziom, których mandat dobiega końca, udział w naradach aż do samego końca ich mandatu, oraz wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym w takim wypadku przewodniczący składu orzekającego zaświadcza, że owi sędziowie skutecznie uczestniczyli w naradach składu orzekającego.

Podobnie, zgodnie z tymi samymi założeniami, a także w celu zapewnienia bardziej zrównoważonego rozłożenia obciążenia pracą wszystkich sędziów i sprawniejszego zarządzania rozpoznawaniem odwołań objętych zakresem stosowania art. 58a statutu, projekt zawiera propozycję zmiany art. 170b § 2 regulaminu postępowania, polegającej na modyfikacji daty branej pod uwagę w celu ustalenia składu izby ds. przyjmowania odwołań do rozpoznania. Poza wiceprezesem i sędzią sprawozdawcą trzecim członkiem składu miałby bowiem być prezes izby złożonej z trzech sędziów, do której sędzia sprawozdawca jest przydzielony w chwili wyznaczenia go jako sędziego sprawozdawcy a nie w chwili wcześniejszej – to jest w dniu złożenia wniosku o dopuszczenie odwołania do rozpoznania.

Bardziej szczegółowe wyjaśnienia co do uzasadnienia zarówno tej modyfikacji, jak i innych proponowanych modyfikacji zostały przedstawione poniżej. Dla ułatwienia lektury konkretne zmiany naniesione w istniejących przepisach zostały zaznaczone kolorem szarym.

ZMIANY DO REGULAMINU POSTĘPOWANIA PRZED TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 253 akapit szósty,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, w szczególności jego art. 106a ust. 1,

uwzględniając Protokół w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 63,

mając na uwadze, że ze względu na wątpliwości związane z sytuacjami, w których państwa członkowskie mogą używać swojego języka urzędowego w ramach postępowań przed Trybunałem, należy wyjaśnić zakres odstępstwa przewidzianego w art. 38 § 4 regulaminu postępowania i uściślić, że owa przyznana państwom członkowskim możliwość używania ich języka urzędowego dotyczy wszystkich spraw, w których one uczestniczą, oraz wszelkich wniosków lub skarg składanych przez nie do Trybunału, w tym odwołań wnoszonych na podstawie art. 56 lub 57 Protokołu w sprawie statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej,

mając na uwadze, że ponadto należy skrócić lub znieść pewne formalności przewidziane w regulaminie postępowania, czy to ze względu na ich zbyteczny charakter w kontekście bieżącego rozwoju technologicznego, czy to ze względu na nakład pracy, którego wymaga zadośćuczynienie im, czy też ich wpływ na czas trwania postępowań,

mając na uwadze, że kierując się tymi względami, należy zawęzić obowiązek sporządzenia protokołów posiedzeń wyłącznie do rozpraw oraz dokonać rozróżnienia między formalnościami wymaganymi w razie otwarcia ustnego etapu postępowania na nowo a uproszczonymi formalnościami zastrzeżonymi dla otwarcia takiego etapu postępowania,

mając na uwadze, że należy również wyciągnąć wnioski z orzecnictwa Trybunału w dziedzinie zachowania poufności i zwolnić Trybunał z obowiązku wydania postanowienia, w sytuacji gdy w ramach postępowania odwoławczego strona postępowania wnosi o zachowanie względem drugiej strony poufności w zakresie takim, jaki został zastrzeżony przez Sąd w ramach postępowania w pierwszej instancji,

mając na uwadze, że należy także uwzględnić doświadczenie nabyte przez Trybunał w związku z sytuacjami takimi, jak śmierć sędziego lub jednoczesne odejście z urzędu kilku sędziów, a tym samym przewidzieć możliwość zaświadczenia przez przewodniczącego składu orzekającego, że dany sędzia – który nie może już opatrzyć swoim podpisem oryginału wyroku lub opinii Trybunału – wziął udział w naradzie tego składu orzekającego,

mając wreszcie na uwadze, że należy uprościć zarządzanie rozpoznawaniem spraw objętych mechanizmem przyjmowania odwołań do rozpoznania i zapewnić bardziej zrównoważone

rozłożenie obciążenia pracą wszystkich sędziów poprzez modyfikację daty branej pod uwagę w celu ustalenia składu izby ds. przyjmowania odwołań do rozpoznania, a mianowicie skład ten miałby być ustalany poprzez odniesienie do daty wyznaczenia sędziego jako sędziego sprawozdawcy a nie poprzez odniesienie do daty złożenia wniosku o przyjęcie odwołania do rozpoznania,

za zgodą Rady udzieloną w dniu,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCE ZMIANY DO REGULAMINU POSTĘPOWANIA:

Artykuł 1

W regulaminie postępowania przed Trybunałem Sprawiedliwości z dnia 25 września 2012 r.¹ wprowadza się następujące zmiany:

1) Artykuł 38 § 4 otrzymuje następujące brzmienie:

„W drodze odstępstwa od powyższych przepisów państwo członkowskie może używać swojego języka urzędowego w razie udziału w postępowaniu prejudycjalnym, w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Trybunałem lub udziału w innym postępowaniu przed Trybunałem oraz w razie złożenia do Trybunału wniosku, wniesienia skargi lub odwołania. Niniejszy przepis stosuje się zarówno do dokumentów pisemnych, jak i oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.”.

Chociaż państwom członkowskim od zawsze przysługuje prawo używania swojego języka urzędowego przed sądami wchodzącymi w skład Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, aktualne brzmienie art. 38 § 4 regulaminu postępowania odzwierciedla jedynie częściowo ten stan rzeczy, ponieważ przewiduje w tym zakresie tylko trzy przypadki dotyczące, odpowiednio, udziału państw członkowskich w postępowaniach prejudycjalnych, interwencji tych państw w sprawach wniesionych do Trybunału i skarg o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, o których mowa w art. 259 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Odwołania, o których mowa w art. 56 i 57 statutu, nie zostały wymienione w tym przepisie, podobnie jak wnioski i środki zaskarżenia, o których mowa w rozdziale 9 tytułu IV regulaminu postępowania, dotyczące skarg bezpośrednich, albo udziału państw członkowskich w postępowaniach w przedmiocie szczególnej procedury kontroli orzeczeń Sądu lub wydania opinii Trybunału, o których mowa odpowiednio w tytułach VI i VII regulaminu postępowania. Tymczasem bezsprzeczne jest, że państwa członkowskie są uprawnione do używania ich języka w ramach takich postępowań.

¹ Dz.U. L 265 z dnia 29 września 2012 r., s. 1, zmieniony: w dniu 18 czerwca 2013 r. (Dz.U. L 173 z dnia 26 czerwca 2013 r., s. 65), w dniu 19 lipca 2016 r. (Dz.U. L 217 z dnia 12 sierpnia 2016 r., s. 69), w dniu 9 kwietnia 2019 r. (Dz.U. L 111 z dnia 25 kwietnia 2019 r., s. 73), w dniu 26 listopada 2019 r. (Dz.U. L 316 z dnia 6 grudnia 2019 r., s. 103) i w dniu 2 lipca 2024 r. (Dz.U. L z dnia 12 sierpnia 2024 r.).

Wynika to zarówno z brzmienia art. 37 § 2 regulaminu postępowania, który odsyła wyraźnie do reżimu odstępstw przewidzianego w art. 38 §§ 4 i 5 przed ustaleniem języka postępowania mającego zastosowanie do odwołań, postępowań w przedmiocie szczególnej procedury kontroli orzeczeń Sądu oraz do wniosków i środków zaskarżenia, o których mowa w rozdziale 9 tytułu IV, jak i z art. 56 akapity drugi i trzeci statutu. Ten ostatni artykuł uściśla, że z wyjątkiem spraw dotyczących sporów między Unią a jej pracownikami, odwołanie od orzeczenia Sądu kończącego postępowanie w sprawie może być również wniesione przez państwa członkowskie, które nie interweniowały w postępowaniu przed Sądem, i że w takim przypadku sytuacja takich państw członkowskich jest taka sama jak państw członkowskich, które interweniowały w postępowaniu w pierwszej instancji. Owo uściślenie oznacza tym samym, że na wzór państw członkowskich, które interweniowały w postępowaniu w pierwszej instancji i które mogą używać swojego języka urzędowego zgodnie z art. 46 § 4 regulaminu postępowania przed Sądem, państwa członkowskie, które nie były stroną w postępowaniu przed Sądem, lecz wnoszą odwołanie do Trybunału, mogą również używać swojego języka urzędowego.

Aby rozwiązać wszelkie wątpliwości, które mogłyby pozostać w tej kwestii, proponuje się dokonanie zmiany art. 38 § 4 regulaminu postępowania w celu uzupełnienia tego pominięcia i wprowadzenia przepisu stanowiącego w sposób wyraźny, że państwu członkowskiemu przysługuje prawo używania swojego języka urzędowego nie tylko w trzech aktualnie przewidzianych sytuacjach, ale także kiedy uczestniczą w postępowaniach przed Trybunałem takich, jak postępowania w przedmiocie wydania opinii Trybunału lub szczególnej procedury kontroli orzeczeń Sądu, czy też kiedy składają do Trybunału wnioski, wnoszą skargę lub odwołanie.

2) Artykuł 38 § 5 otrzymuje następujące brzmienie:

„Państwa będące stronami porozumienia EOG, inne niż państwa członkowskie, jak również Urząd Nadzoru EFTA, mają prawo do używania jednego z języków wymienionych w art. 36, innego niż język postępowania, w razie udziału w postępowaniu prejudycjalnym albo w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Trybunałem lub udziału w innym postępowaniu przed Trybunałem oraz w razie złożenia do Trybunału wniosku lub wniesienia odwołania. Niniejszy przepis stosuje się zarówno do dokumentów pisemnych, jak i do oświadczeń ustnych. Sekretarz zapewnia dokonanie ich przekładu na język postępowania.”

Proponowana w pkt 1 modyfikacja powinna znaleźć odpowiednio zastosowanie do państw będących stronami porozumienia EOG, innych niż państwa członkowskie, oraz do Urzędu Nadzoru EFTA. Zważywszy, że te państwa i ten urząd mogą wziąć udział w postępowaniach przed Trybunałem innych niż dwa przypadki wymienione obecnie w art. 38 § 5, należy uzupełnić brzmienie tego artykułu i przewidzieć, że owe państwa i ten urząd mają prawo do używania jednego z języków wymienionych w art. 36, innego niż język postępowania, nie tylko w razie udziału w postępowaniu prejudycjalnym albo w razie wstąpienia w charakterze interwenienta do sprawy zawisłej przed Trybunałem, ale także, gdy uczestniczą w innym postępowaniu przed Trybunałem, na przykład w postępowaniu w przedmiocie szczególnej

procedury kontroli orzeczeń Sądu przewidzianym w art. 195 regulaminu postępowania lub gdy składają do Trybunału wnioszek, o którym mowa w rozdziale 9 tytułu IV tego regulaminu lub wnoszą odwołanie.

3) Artykuł 83 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 83 Otwarcie lub otwarcie na nowo ustnego etapu postępowania

Trybunał może, w każdej chwili, po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, podjąć decyzję o otwarciu ustnego etapu postępowania lub wydać postanowienie o otwarciu tego etapu na nowo, w szczególności jeśli uzna, że okoliczności zawisłej przed nim sprawy nie są wystarczająco wyjaśnione, lub jeśli po zamknięciu ustnego etapu postępowania strona przedstawiła nowy fakt mogący mieć decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia Trybunału, lub też jeśli sprawa ma zostać rozstrzygnięta na podstawie argumentu, który nie był przedmiotem dyskusji między stronami lub podmiotami określonymi w art. 23 statutu.”.

Artykuł 83 regulaminu postępowania przewiduje, że Trybunał może postanowić o otwarciu lub otwarciu na nowo ustnego etapu postępowania i podaje w tym kontekście trzy przykłady konkretnych sytuacji mogących prowadzić do otwarcia lub otwarcia na nowo owego etapu postępowania. Celem niniejszej modyfikacji jest uproszczenie sposobu procedowania przez Trybunał w razie otwarcia ustnego etapu postępowania, bez uszczerbku dla zasady otwarcia lub otwarcia na nowo ustnego etapu postępowania ani dla okoliczności uzasadniających takie otwarcie lub otwarcie na nowo.

O ile bowiem nie budzi wątpliwości fakt, że wydanie postanowienia jest jednoznacznie użyteczne w razie otwarcia na nowo ustnego etapu postępowania, w sytuacji gdy rozprawa w sprawie już się odbyła lub przedstawiono już opinię w sprawie, forma postanowienia wydaje się nadmiernym formalizmem, w sytuacji gdy ustny etap postępowania nie został jeszcze otwarty i nie przeprowadzono rozprawy ani nie przedstawiono opinii w sprawie. W takim przypadku o otwarciu ustnego etapu postępowania można bowiem rozstrzygnąć w drodze zwykłej decyzji komunikowanej stronom w piśmie sekretariatu, do którego mogą zostać załączone, w stosownym przypadku, pytania, na które należy udzielić odpowiedzi na piśmie lub ustnie.

Nie wydaje się natomiast konieczna zmiana obecnej praktyki w odniesieniu do otwarcia na nowo ustnego etapu postępowania. Jeżeli Trybunał uzna, że ów etap powinien zostać otwarty na nowo, ważne jest, by wyjaśnił powody takiego kroku, tak aby strony i podmioty określone w art. 23 statutu miały pełny obraz zakresu takiego otwarcia na nowo i mogły jak najlepiej przygotować się do nowej rozprawy. W takim przypadku wydanie postanowienia wydaje się rozwiązaniem najbardziej odpowiednim dla przedstawienia motywów otwarcia na nowo ustnego etapu postępowania i kwestii, które należy pogłębić przy tej okazji.

4) Artykuł 84 otrzymuje następujące brzmienie [zmiana ta nie dotyczy polskiej wersji językowej – przypis tłumacza]:

„Artykuł 84 Protokół rozpraw

§ 1. Sekretarz sporządza protokół każdej rozprawy. Protokół jest podpisywany przez prezesa oraz przez sekretarza. Stanowi on dokument urzędowy.

§ 2. Strony oraz podmioty określone w art. 23 statutu mogą zapoznać się z protokołem w sekretariacie i uzyskać jego odpisy.”.

O ile sporządzanie przez sekretariat protokołu każdego posiedzenia stanowiło do niedawna istotną formalność pozwalającą poświadczyć fakt, że takie posiedzenie się odbyło, jak również jego przedmiot i przebieg, obecnie formalność ta straciła w znacznym stopniu rację bytu, jako że posiedzenia wyznaczane w celu przedstawienia opinii lub ogłoszenia wyroku są transmitowane na żywo na stronie internetowej Trybunału i pozostają na niej dostępne. Po przedstawieniu opinii i ogłoszeniu wyroku opinie i wyroki są ponadto włączane do akt sprawy i doręczane stronom oraz podmiotom określonym w art. 23 statutu.

Wobec powyższego proponuje się zawężenie obowiązku sporządzenia protokołu posiedzeń wyłącznie do rozpraw i stosowną zmianę art. 84 § 1 regulaminu postępowania. Zmiana ta nie dotyczy jednak wszystkich wersji językowych regulaminu postępowania. Aktualne brzmienie owego art. 84 § 1 w niektórych językach odnosi się już wyłącznie do rozpraw.

5) Artykuł 88 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 88

Ogłoszenie i doręczenie wyroku

§ 1. Wyrok ogłasza się na posiedzeniu jawnym.

§ 2. Oryginał wyroku podpisują prezes, sędziowie, którzy uczestniczyli w naradzie, oraz sekretarz. W braku możliwości podpisania oryginału wyroku przez sędziego, który uczestniczył w naradzie, ze względu na jego stan zdrowia lub śmierć albo ze względu na jego rezygnację z funkcji lub wygaśnięcie jego mandatu, przewodniczący składu orzekającego zaświadcza, że ów sędzia uczestniczył w naradzie.

§ 3. Podpisany oryginał wyroku zostaje opieczetowany i złożony w sekretariacie. Uwierzytelnione odpisy wyroku doręcza się stronom oraz, w stosownym przypadku, sądowi odsyłającemu, podmiotom określonym w art. 23 statutu i Sądowi.”.

Jak zostało już wskazane w stanowiącym wprowadzenie uzasadnieniu niniejszego projektu, następujące co trzy lata częściowe odnowienie składu Trybunału jest wydarzeniem mogącym zakłócić sprawne funkcjonowanie tego sądu, ponieważ wymaga od niego zakończenia w stosunkowo krótkich terminach wielu spraw, a to celem zadośćuczynienia zarówno wymogom art. 17 statutu, zgodnie z którym narady Trybunału Sprawiedliwości są ważne

jedynie wtedy, gdy bierze w nich udział określona minimalna liczba członków – różna stosownie do wielkości danego składu orzekającego – jak i wymogom art. 88 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, który stanowi, że oryginał wyroku podpisują prezes, sędziowie, którzy uczestniczyli w naradzie, oraz sekretarz.

O ile zasada dotycząca kworum przewidziana w art. 17 statutu nie nastęrcza żadnych trudności, o tyle sytuacja ma się inaczej w odniesieniu do wymogu nałożonego na mocy art. 88 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem. Jako że oryginał wyroku może zostać podpisany dopiero wtedy, kiedy jest on dostępny w języku postępowania, narady sędziów muszą bezwzględnie zostać zorganizowane z wyprzedzeniem wystarczająco istotnym względem daty owego częściowego odnowienia składu Trybunału, by umożliwić podpisanie tego oryginału, zanim dojdzie do rzeczywistego odejścia sędziów, których mandat dobiega końca. Im większej liczby sędziów takie częściowe odnowienie dotyczy, tym więcej jest spraw, których rozstrzygnięcie musi zostać dokonane przez Trybunał w stosunkowo krótkim terminie, i tym większa presja spoczywa na tych sędziach i służbach instytucji, w szczególności na służbie tłumaczeń, wraz ze wszystkimi zagrożeniami wiążącymi się z pracą wykonywaną w trybie tak pilnym.

Należy zauważyć, że poza wymienionymi powyżej niedogodnościami wymóg nałożony na mocy art. 88 § 2 regulaminu postępowania wpływa również na rozpoznawanie innych spraw, ponieważ konieczność przyznania bezwzględnego pierwszeństwa sprawom, w których rozpoznaniu uczestniczą sędziowie kończący mandat, automatycznie skutkuje odroczeniem rozpoznawania innych spraw wniesionych do Trybunału, nawet gdy stan niektórych z nich może pozwalać na wydanie rozstrzygnięcia.

Wreszcie należy podkreślić, że trudności opisane powyżej potęgują się w sytuacji, gdy proces podejmowania decyzji dotyczących przedłużenia mandatów sędziów przeciąga się. Dopóki bowiem brak jest pewności co do odnowienia mandatu tych sędziów, Trybunał przyznaje pierwszeństwo rozpoznawaniu ich spraw, w szczególności gdy sprawują oni funkcje sędziego sprawozdawcy, a to w celu uniknięcia konieczności rozpoznawania tych spraw od nowa w razie nieodnowienia mandatu. Podejściu temu przyświeca cel w postaci zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowań i służy ono ochronie praw stron postępowania, niemniej jego konsekwencją jest dalsze zwiększenie presji i liczby spraw do rozpoznania w sposób priorytetowy, a co za tym idzie – zwiększenie liczby spraw, których rozpoznanie musi zostać odroczone.

Ze wszystkich powyższych powodów, a także w celu bardziej zrównoważonego rozłożenia obciążenia pracą członków Trybunału w trakcie całego ich mandatu i zapewnienia, by wszystkie sprawy wnoszone do Trybunału były rozstrzygane w rozsądnym terminie, projekt formuluje propozycję nieznacznej zmiany art. 88 § 2 regulaminu postępowania i rozbicia go na dwa odrębne paragrafy. Paragraf 2 ma zatem regulować konkretną sytuację składania podpisów na oryginale wyroku, natomiast kwestie dotyczące opieczetowania go, złożenia w sekretariacie i doręczenia uwierzytelnionego odpisu wyroku wszystkim upoważnionym w tym zakresie podmiotom obejmowałby nowy paragraf 3.

Co się tyczy samego składania podpisów, wymóg podpisania oryginału wyroku przez wszystkich członków, którzy uczestniczyli w naradzie, zostaje utrzymany jako zasada, niemniej proponuje się modyfikację, zgodnie z którą, w sytuacji gdy fizycznie nie ma już możliwości, by sędzia, który uczestniczył w naradzie, mógł podpisać wyrok, na przykład gdy narada w danej sprawie została zamknięta na krótko przed częściowym odnowieniem składu Trybunału, a wyrok jest jeszcze w tłumaczeniu w chwili odejścia tego sędziego, jego podpis zostanie zastąpiony zaświadczeniem przez przewodniczącego składu orzekającego, że ów sędzia uczestniczył w naradzie.

Na zasadzie analogii ta sama zasada mogłaby znaleźć zastosowanie w sytuacjach, mniej częstych, w których sędzia, który uczestniczył w naradzie, nie może już podpisać oryginału wyroku ze względu na jego rezygnację z funkcji albo ze względu na jego stan zdrowia lub śmierć. Również w takich przypadkach odwołanie ogłoszenia wyroku lub rozpoczęcie postępowania w sprawie od nowa tylko z tego powodu, że członek składu orzekającego nie mógł złożyć podpisu na oryginale danego wyroku, byłoby sprzeczne z wymogami zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowań. Proponuje się zatem, aby i w takich przypadkach prezes zaświadczał, że dany sędzia rzeczywiście uczestniczył w naradzie.

Dla dopełnienia obrazu należy wreszcie wspomnieć, że jeżeli to sam prezes nie jest już w stanie podpisać oryginału wyroku ze względu na jego odejście z Trybunału, wspomnianą funkcję zaświadczenia zapewni sędzia, który go zastąpi zgodnie z ogólnymi zasadami przewidzianymi odpowiednio w art. 13 i 30 regulaminu postępowania.

6) Artykuł 170b § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„2. Decyzję w przedmiocie tego wniosku podejmuje, na wniosek sędziego sprawozdawcy i po zapoznaniu się ze stanowiskiem rzecznika generalnego, izba specjalnie utworzona w tym celu, której przewodniczy wiceprezes Trybunału i w której skład wchodzi ponadto sędzia sprawozdawca oraz prezes izby złożonej z trzech sędziów, do której sędzia sprawozdawca jest przydzielony w dniu wyznaczenia go jako sędziego sprawozdawcy.”

Proponowana modyfikacja ma na celu zniwelowanie praktycznego problemu, który powraca co trzy lata w związku z częściowym odnowieniem składu Trybunału.

Artykuł 170b § 2 regulaminu postępowania w obecnym brzmieniu przewiduje bowiem, że analizę dopuszczalności odwołań objętych zakresem stosowania art. 58a statutu powierza się wiceprezesowi Trybunału, sędziemu, którego wyznaczono do pełnienia funkcji sędziego sprawozdawcy i prezesowi izby złożonej z trzech sędziów, do której sędzia sprawozdawca jest przydzielony w dniu złożenia wniosku o przyjęcie odwołania do rozpoznania. Problem, który powstaje w praktyce, odnosi się właśnie do tej ostatniej daty. Jako że częściowe odnowienie składu Trybunału oznacza odejście z niego sędziego lub sędziów, a sędziowie ich zastępujący nie mogą, z definicji, zostać przydzieleni do izby przed podjęciem ich funkcji, liczba sędziów, którzy mogą zostać wyznaczeni jako sędziowie sprawozdawcy w sprawach dotyczących odwołań wniesionych przed dniem częściowego odnowienia składu Trybunału jest dość

ograniczona, ponieważ jako sędziowie sprawozdawcy w takich sprawach mogą zostać wyznaczeni jedynie sędziowie, których mandat nie dobiega końca i którzy nie wykonują funkcji wiceprezesa Trybunału ani prezesa izby złożonej z trzech sędziów.

Problem składu izby ds. przyjmowania odwołań do rozpoznania może nabrać charakteru jeszcze bardziej palącego, jeżeli sędzia wyznaczony przed częściowym odnowieniem do pełnienia funkcji sędziego sprawozdawcy zostaje wybrany, po tym odnowieniu, do pełnienia funkcji wiceprezesa Trybunału lub prezesa izby złożonej z trzech sędziów. Ponowne przydzielenie sprawy innemu sędziemu sprawozdawcy celem poszanowania wymogów art. 170b okazuje się wówczas nie do uniknięcia.

Aby uprościć zarządzanie takimi sprawami, a także celem bardziej zrównoważonego rozłożenia obciążenia pracą wszystkich sędziów, a zwłaszcza sędziów nowo przybyłych, proponuje się zmianę wspomnianej cezury i wprowadzenie zasady, że decyzję w przedmiocie wniosku o przyjęcie odwołania do rozpoznania podejmuje izba w składzie wiceprezesa Trybunału, sędziego sprawozdawcy i prezesa izby złożonej z trzech sędziów, do której sędzia sprawozdawca jest przydzielony w dniu wyznaczenia go jako sędziego sprawozdawcy, a nie wcześniej – w dniu złożenia wniosku o przyjęcie odwołania do rozpoznania. Zmiana ta pozwoliłaby na szybsze wydawanie rozstrzygnięć w przedmiocie takich wniosków bez konieczności ponownego przydzielenia sprawy innemu sędziemu sprawozdawcy.

7) W art. 190 dodaje się paragraf w następującym brzmieniu:

„§ 4. Jeżeli, w ramach postępowań mających za przedmiot odwołanie od orzeczenia Sądu strona wnosi o zachowanie poufności, względem interwenienta w postępowaniu przed Sądem, informacji przedstawionych przed Trybunałem, których poufność już została zachowana względem tej strony w postępowaniu w pierwszej instancji, poufność w tym samym zakresie utrzymuje się do celów postępowania przed Trybunałem.”.

Niniejsza zmiana ma na celu uproszczenie rozpoznawania wniosków o zachowanie poufności złożonych w ramach postępowania odwoławczego. Jeżeli bowiem w postępowaniu odwoławczym do Trybunału wpłynie taki wniosek, Trybunał jest zobowiązany zapoznać się z uwagami stron w przedmiocie owego wniosku, a następnie wydać rozstrzygnięcie w jego przedmiocie w formie postanowienia, nawet jeśli pozostałe strony postępowania nie zgłosiły jakichkolwiek zastrzeżeń względem takiego wniosku. Ponadto z utrwalonego orzecznictwa Trybunału wynika, że kiedy Sąd decyduje o zachowaniu poufności względem interwenienta w odniesieniu do pewnych elementów akt sprawy, Trybunał, w razie wniesienia podobnego wniosku w ramach postępowania odwoławczego, utrzymuje zawsze poufność w tym samym zakresie względem owej strony.

Proponuje się zatem ujęcie tego orzecznictwa w akcie prawnym poprzez wprowadzenie specjalnego przepisu w tym zakresie w regulaminie postępowania, który ma zwolnić Trybunał

z konieczności wydawania w takich przypadkach postanowienia, a tym samym przyczynić się do przyspieszenia rozpoznawania spraw.

8) Artykuł 200 otrzymuje następujące brzmienie:

„Artykuł 200

Ogłoszenie i doręczenie opinii

§ 1. Opinię ogłasza się na posiedzeniu jawnym.

§ 2. Oryginał opinii podpisują prezes, sędziowie, którzy uczestniczyli w naradzie, oraz sekretarz. W braku możliwości podpisania oryginału opinii przez sędziego, który uczestniczył w naradzie, ze względu na jego stan zdrowia lub śmierć albo ze względu na jego rezygnację z funkcji lub wygaśnięcie jego mandatu, prezes zaświadcza, że ów sędzia uczestniczył w naradzie.

§ 3. Podpisany oryginał opinii zostaje opieczetowany i złożony w sekretariacie. Uwierzytelnione odpisy opinii doręcza się wszystkim państwom członkowskim oraz instytucjom wymienionym w art. 196 § 1.”.

Niniejsza modyfikacja służy realizacji podwójnego celu.

Po pierwsze, ma odzwierciedlać modyfikację wprowadzoną w art. 88 § 2 regulaminu postępowania celem uwzględnienia szczególnych sytuacji, w których fizycznie nie ma już możliwości zebrania podpisów wszystkich sędziów, którzy uczestniczyli w naradzie.

Po drugie, modyfikacja ta ma dostosować brzmienie tego artykułu do brzmienia art. 88 dzięki wzmiance o opieczetowaniu opinii i złożeniu jej w sekretariacie, a także uzupełnić tytuł artykułu tak, aby oddawał jego treść i doręczanie opinii państwom członkowskim oraz instytucjom wymienionym w art. 196.

Artykuł 2

Niniejsze zmiany do regulaminu postępowania, których tekstami autentycznymi są ich wersje sporządzone w językach określonych w art. 36 rzeczonego regulaminu, zostają opublikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* i wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ich opublikowania.

Sporządzono w Luksemburgu dnia ...